Benita Zahirović

08.03.2026. 18:28
Pogledano: 479 puta

Čitanjem do boljeg izražavanja

Tokom dva uzastopna časa korištene različite metode kako bi se unaprijedile vještine čitanja i izražavanja učenika.

Čitanjem do boljeg izražavanja

Image not found or type unknown

Tags

Učenje jezika | Razvoj govora, komunikacije i stvaralaštva

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 7. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

2 časa

Oblasti

Jezičko-komunikacijsko područje

Predmet

BHS jezik i književnost

Ključne kompetencije

Učiti kako učiti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja
Cilj časa:

Cilj je da učenici razviju sposobnost pažljivog čitanja i razumijevanja pročitanog, te da dodatno unaprijede elemente usmenog izlaganja/prezentovanja.

Ishodi:

Čitanje:

1. Analizira strukturu različitih tekstova i većih dijelova teksta i utvrđuje kako se odnose jedni prema drugima ili prema cjelini.

Usmeno izražavanje i slušanje:

1. Učestvuje u razgovorima, postavljajući pitanja i odgovarajući na njih i sarađujući s različitim sagovornicima (jedan na jedan, u grupama, s nastavnikom), izražavajući svoj stav o temi i poštujući pravila jezičkog bontona.

Detaljan opis realizacije
PRVA AKTIVNOST:

Analiziramo sastav pisan na prethodnom času (PRIPREMA OBJAVLJENA), dio po dio - uvodni i glavni dio (cijeli čas predviđen za ovu aktivnost)

Metod grupne analize i sinteze

Grupe međusobno mijenjaju sveske. Čitaju sastave, komentiraju, usmeno koriguju.

Dajem im kartice sa napisanim komentarima koje služe za procjenu rada.

Po završetku analiza, imaju vrijeme za reviziju. Pregledaju, uređuju tekstove…

OVO JE NAJVAŽNIJA AKTIVNOST. Ovdje učenici pokazuju najviše – da li su u potpunosti razumjeli i izvršili zadatak, kako su vrednovali i da li su znali korigovati ono što se pokazalo nedovoljno dobrim i/ili pogrešnim. Najvažnije je ne zadržati se samo na komentaru – šta nije bilo dobro, nego odmah i korigovati. Tako su učenici naporedo komentirali i zajednički uređivali tekst, ponavljali (pravopisna) pravila, razrađivali temu, stilski oblikovali…

DRUGA AKTIVNOST:

Ocjenjivanje radova i obrazlaganje ocjene (10 minuta)

Metod izgradnje kriterija za ocjenjivanje

Na osnovu odabranih kartica, učenici ocjenjuju sastave drugih grupa. Svoje ocjene obrazlažu kriterijumom koji su zajednički postavili.

TREĆA AKTIVNOST:

Samoprocjena

Metod samoevaluacije i međusobne evaluacije (10 minuta)

Učenici procjenjuju koliko je ko učestvovao u grupnom radu. Sami smišljaju i dodjeljuju “etikete” članovima unutar grupe. Pomažem im u formulaciji opisa naziva.

ČETVRTA AKTIVNOST:

Povratne informacije o časovima (5 minuta)

Metod evaluacije

Učenici izvlače kartice iz koverte. Na nekima je potrebno odgovoriti punom rečenicom, na drugima zaokružiti, dopisati, nacrtati...

PETA AKTIVNOST:

Promocija (20 minuta)

Metod javnog nastupa

Skupili smo radove, u improviziranu knjigu, odabrali predstavnike grupa, i napravili ekspres promociju.

Učenici su promovirali svoje radove, s posebnom pažnjom na zaključcima koji proizlaze iz napisanog.

Primjeri učeničkih radova:

Sastav 1: Tableti bi bili bolja opcija od školskih torbi

U današnje vrijeme tehnologija se brzo razvija, a mi učenici vjerujemo da bismo mogli iskoristiti te prednosti i u školama. Smatramo da bi za naše zdravlje i svakodnevni život bilo mnogo bolje da koristimo tablete umjesto teških i nepraktičnih školskih torbi.

Svakodnevno nošenje teških knjiga šteti našim leđima i često otežava dolazak u školu, posebno za one učenike koji žive daleko. Osim zdravstvenih prednosti, uvođenje tableta bilo bi i praktično rješenje. Udžbenici koje koristimo često ne prate tačno plan i program nastave, a lekcije nisu uvijek posložene redom kojim učimo. Korištenjem digitalnih udžbenika taj problem bi se lako riješio jer bi sadržaji mogli biti prilagođeni tačno onome što učimo. Također, ova promjena bi bila i ekološki prihvatljivija jer bismo koristili manje papira, što bi pomoglo očuvanju naše prirode.

Sastav 2: Škola bez pismenih i usmenih provjera

Školski život često prate pismene i usmene provjere koje stvaraju veliki stres među učenicima. Mi smatramo da bi škola bila mnogo bolje mjesto za učenje kada bismo ukinuli ovakve načine provjeravanja znanja. Na taj način smanjio bi se stres i kod učenika i kod nastavnika, a nastava bi postala opuštenija i zanimljivija.

Časovi bi se mogli organizovati u prijatnijem okruženju, kroz razne igre, radionice i aktivnosti koje pomažu da znanje usvajamo prirodno i sa radošću. Vjerujemo da bi se kroz zabavu moglo naučiti jednako, pa čak i više nego kroz klasične provjere. Pismene i usmene provjere često ograničavaju djecu da pokažu svoje sposobnosti na način koji im najviše odgovara. Zbog toga mislimo da bi škola bez stresnih testova bila idealno mjesto za razvoj svakog učenika.

Napomena: Sastavi imaju uvodne, glavne, ne i završne dijelove.

Potrebni resursi
Kartice s pitanjima

Praćenje i procjenjivanje
1. Analiza i revizija – naglašeno i objašnjeno već u pripremi – najvažnija metoda. Kroz analizu i reviziju su pokazali da znaju urediti tekst kako bi zadovoljili kriterije. Ovdje treba naglasiti da učenici nisu na ovim časovima apsolutno poboljšali svoje pisanje niti se to od njih očekivalo (jasno je da je to dugotrajan proces, koji je usko vezan, odnosno neodvojiv od procesa čitanja – na tome moraju i sami raditi) ali su, sa sigurnošću mogu reći – napredovali. Shvatili su šta jedan pisani rad treba nužno da ima i o čemu trebaju voditi računa. Sada im je jasnije šta se vrednuje prilikom ocjenjivanja radova, i to će im biti dovoljan vodič.

2. Prezentacija radova – imala sam uvid kako učenici napreduju u svojim govorničkim i prezentacijskim vještinama. Sposobnost da svako od njih iznese zadatak cijele grupe – pravovremeno, samopouzdano i tačno – ukazuje na napredak u vještinama komunikacije, ali i otkriva tačnost izvršenih zadataka, tj.razumijevanje gradiva.

3. Refleksija i povratne informacije – samoevaluacija, međusobna evaluacija (peer review), i povratna informacija o aktivnostima: otvoreno je ukazano na ono što je dobro usvojeno (anonimnost je doprinijela iskrenosti i objektivnosti) i učenici nisu istaknuli ništa da je ostalo neobjašnjeno ili nejasno.

Image not found or type unknown

Image not found or type unknown

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja
Metod istraživačkog zadatka, metod kreativnog zadatka

Zadaća je bila da učenici istraže u knjigama i na internetu ko se bavio temom 'pisanja'. Trebali su izdvojiti najljepše citate i napisati ih na ukrašene listove papira – njima smo ukrasili kabinet Bosanskog.

Jasno je da kroz ovu jednostavnu vježbu učenici neće usavršavati vještine pisanja, ali ona ima važnu motivacijsku vrijednost – navodi na razmišljanje o samom procesu pisanja, budi kreativnost, otvara slobodu izbora i razvija lični odnos prema izražavanju kroz pisanu riječ.

Prijedlog: Učenici mogu sami osmisliti citate o pisanju.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

1. Kada učenici ocjenjuju radove drugih učenika – dobro bi bilo to prvo uraditi u pisanom obliku – odložiti olovke (svi istovremeno) i onda pročitati ocjene – desilo se da jedni drugima „vraćaju“ ocjene ukoliko nisu zadovoljni, tj.bivaju ponekad subjektivni (ne svi, ali se nađe pokoji učenik).

Metode i tehnike

Vođeno čitanje

Metoda rada na tekstu

Metoda usmenog izlaganja

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola

Učenje jezika

Prosječna ocjena

5